

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. IV. Occurritur obiectioni de filiorum curâ habendâ. Item ostenditur quòd modicum quid additum statui, statum mutet tibi peculiarem & proprium. Exponitur duplex status; genericus alter aut ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

§. IV.

Occurritur obiectioni de filiorum curâ habendâ. item ostenditur quod modicum quid additum statui, statum mutet tibi peculiarem & proprium. exponitur duplex status, genericus alter aut specificus, alter peculiaris & indiuiduus.

Oppones illud fat scio, hæc quidem omnia eos concernere, 23.
ingentes qui diuitias animo volunt & solliciti ambiunt: quorum quidem studia in hoc collimare vt statum suum penitus excuriant, nimis sanè est manifestum: te verò non id agere, modicas tantum opes expetere, vt conditionis tuæ incommoda minùs molestè feras: neque adeò tibi ipsi laborare te, vt qui tuâ sorte contentus sis, quàm filiorum commodis insudare; quorum vt tibi commissa est sustentatio, ita dubio procul imposita est & cura. duobus autem cui curandum est, quid mirum quòd sua sibi sola fors non sufficiat?

*Filiorum
ne sis solli-
citus, ma-
gis illi ad
Deum quàm
ad te perti-
nent.*

Uterius quæso ne progredere, de filiorum curâ quam cupiditati tuæ dissimulandæ, cautus prætexis, respondendum est prius antequam ad alia dilabamur. Curam tibi filiorum demandatam esse quòd fatearis, libens accipio. At à quo? à naturâ inquis, & naturæ auctore Deo. Nihil rectius, Deus itaque filiorum curam tibi demandare legitimè qui potuit, plus iuris quàm tu ipse in filios tuos habere dicendus est. Hoc certè in confesso est. Iphis itaque si prospiciendum est, istud sanè Deo præ te longè magis incumbit onus. Et verò neque hoc mihi negaueris, Deo longè exactiùs quàm tibi perspectum esse, quis demum status tuæ proli conducebilibior sit. Quid ergo exclamas paulò maiores opes expetere te, eorum rebus commodisque rectè vt consulas? Commodiùs ipsis esse si voluisset Deus, non te parentem elegisset, is in cuius manu erat nobiliores illis natales dare. Tu quod tuum est age; de tuo quod habes prospice, ea tibi incumbit curatio. parergon est & abs re plura exoptare, vbi plura filiis suis impendi non vult, is qui æquum in pupillum curatoremque ius habet & imperium.

*De patre
datis*

Itaque sic statue; ea quæ ad manum sunt, & tibi & illis impende 25.

pende pro facultate quam obtines, non quam optas. Quod si ^{prospicit,} exiguam tantum hæreditatem proli potes transcribere, illud ti- ^{quia pau-} bi sit persuasissimum, tenues eos & pauperes esse voluisse Deum, ^{peres esse} tuâque egestate velut instrumento vsum, vt eos in tenui colloca- ^{voluit.} ret statu. quod si proles nascatur copiosior, hoc quoque ita Deum ordinasse, vt longè quàm tu modò sis, pauperiores essent singuli; nimia adhuc erat fortuna tua, quàm vt tota in prolem vnicam cum ipsius euidente ruinâ transiret. Quid igitur prolis tuæ conditio futura te torquet, cum id certum sit, quamcumque Deus assignarit, longè meliorem ipsi futuram, quàm tu possis mente designare & votis expetere? Nescis tu quid proli expediat, nouit id præclare Deus: quid ergo te & temerè & verò etiam incassum exedis?

26. Persistis nihilominus in proposito; illudque vrges paruum adiectionem conditioni factam, eam feliciorem quidem reddere, non verò etiam illico mutare; non enim plebeius homo aut propola, plebeius esse desinet si tenues illi adiciantur opes. Iam vero inquires, propola cum sim officinam meam exercere volo, porò statum non deserero, neque adeo libeat deserere, licet aliquantulum accrescant res. Deus immortalis quid audio? An tu id mihi persuaseris in tuo statu perstiturum te, si fortuna paulò tibi blandior illucescat? Audi. Nolo iam tibi innatam homini cupiditatem obiicere, quæ numquam possessis extinguitur, nec habitis exsaturatur sed exacuitur magis & accenditur; vtpote cuius natura sit semper habendis inhiare. Parum tantummodo dicis te expetere; & *parum* illud si concedatur, accrescet non parum fames, & *adhuc aliquid* desiderabis. *Aliquid adhuc* si consequeris, mox *paulo plus* erit in deliciis, vix *paulo plus* domi comparuerit, cum subito *multo plus* futurum sit in votis. *Multo autem plus* votis si accesserit, dices denique *numquam satis*. Noui ego mortalium ingenium; noui cupiditatum genealogiam, & generationem, noui inquam quas proles gignat tæcundum illud *Parum* coniunctum copulatumque, vt ita dicam, cupientis voto & desiderio. Prima huius infelicis matrimonij soboles est optare *Adhuc plus*: secunda cum hæc successerit, est appetere longe plura, recteque proles hæc vocabitur *multum plus*: tertia denique eaque miserrima, soboles est quæ dicitur, & dicit *numquam satis*. Verum non hoc tibi nunc obiicio, neque communem mor-

Parui adiectione multum accrescit cupiditas.

talium ægritudinem obiectando, tibi os occludere modo est animus.

Hoc nunc ago. Parùm inquis si commodior aut opulentior fuerit fortuna mea, illi totus acq̄uero. Verùm quâ tu ratione ductus id demum ages? an quia tibi satis factum iri autumas? hoc sanè iam negauimus. Hydrops est omnis cupiditas habendi; fitim dum ingestione putas extinguere, magis irritas, vti iam diximus. Quod si diuinam attendis bonitatem, eiusque beneficio te gauisurum dicas: benè id quidem. Sed cur non eò quod tibi iam concessit, gaudes bono, eoque lætus fruieris? Quo inquis? Statu inquam tuo, quem tibi tanquam optimam tibi rem est elargitus? Beneficium tu credes esse maiores opes si concesserit: erras, negantur illæ tibi à Deo, malè ne faciat tibi. Beneficium non est magna dare, sed profutura. Magnum verò censendum est beneficium, negare nocitura. Nocebit verò proculdubio, si tuus alteretur status. Alter quidem eris, sed deterior. hoc verò neutiquam est è re tuâ. Id si tu non curas, curæ est Deo; qui magis tibi attendit, quàm timent tibi.

27.

Duplex genus status exponitur, aliter communis cū aliis, aliter indiuiduus.

Et ne illud rursus oggeras modicum rerum tuarum incrementum, nullam statui mutationem afferre; neque mercatorem mercatoris statum excedere si euadat opulentior, cum plurimam varietatem diuitiarum, excessum & defectum, status huius & cuiuscumque alterius limites complectantur, intra quos tamen positi, omnes eidem statui annumerantur. Hoc inquam vt complanem, mentemque meam dilucidè vt exponam, fateor verum id esse quod opponitur. Verùm istud accuratè expendendum est duos esse omnino status: genericum vnum vt cum scholis loquar, quemque cum alijs habeas communem; alterum qui proprius planè sit, hominique peculiaris & indiuiduus. Aliud igitur est Mercatorem agere, aliud verò hunc Mercatorem esse. Sic & in pictura, licet varij depingantur milites, omnesque militiæ statum, armis cæteroque vestium apparatu expriment, & in hoc conueniant; singuli tamen suam sibi propriam positionem habent, incessum, vultum, brachiorum crurumque protensionem, compositionem denique & statum nulli alteri communem; & tamen omnes sunt milites. Ita profus de statu philosophandum est, aliquid quod commune sit multis habent singuli, aliud verò cuique quod sit proprium. Homo quòd sis, cum pluribus

28.

pluribus tibi commune est; cum paucioribus vir quod sis; minus adhuc commune mercatorem quod agas, militem, caussidicum aut propolam: commune tamen est aliquibus, adeoque communem faciunt statum. Hic verò quod sis miles, hic mercator, hic caussidicus; siue vt clarius loquar, in militis mercatorisue statu, talis quod sis, hoc est tam depressus, tam euectus, tam humilis, tam conspicuus, tam diues, tam egenus, hic tuus est in mercatura militiãue status seu positura tibi prorsus indiuidua. Sic in humano statu licet omnes simus & non Angelico, tamen tali te conformatum esse corpore, tam tenero, aut masculo, tam formoso vultu aut inuenusto, tam ægris membris aut validis, tam præclaro ingenio aut hebeti; hæc inquam omnia, tua sunt positio & vt sic dicam tuus in mundo status.

29. Quemadmodum autem humanum statum omnibus communem, proprium mihi per hæcæ circumstantias fecit Deus, neque hominem solum esse voluit, sed hunc hominem quem variæ illæ circumstantiæ constituunt: ita prorsus scias non militem, mercatorem aut caussidicum esse te quasi generatim voluisse Deum, sed hunc qui es: atque adeo omnes quotquot te circumstant conditiones, res, euentus, prospera & aduersa, abundantia rerum & defectus, ea inquam omnia sunt status non communis, sed vt dixi tuus. Id quidem clarissimè indicasse mihi videtur Apostolus. *Vnusquisque*, inquit, *donum proprium habet ex Deo: vnus quidem sic, alter verò sic.* Quid autem id est vnumquemque proprium habere donum seu statum à Deo, nisi eum qui singulorum ita sit, vt nulli omnino sit communis? Mercator quod sis, multis commune est: at tam tenuis fortunæ quod sis, tam exhaustus, tot fortis aduersæ & prosperæ vicibus agitatus, tantum auri cui sit domi & nec teruncio plus aut minus, id verò est status tuus, tibi que proprius. Proprium autem vnicuique statum cum à Deo esse asserat Paulus, numquam certe statu quem tibi dederit Deus contentus dici poteris, nisi tibi proprio acquiescas: acquiesces autem, si nec adijci ei quidquam velis, nec etiam demi quidquam exhorrescas. An igitur opes augere non licet inquires? an dignitatem maiorem vitium est ambire? an fundos coëmere non est consultum, reique domesticæ amplificandæ inuigilare? quis sanè id non agat nisi iners & focors? Non dubitabam sanè difficultatem hanc illico obuckendam. Verum

Vide in-
fra Tract.
14 n. 2.

1 ad Cor.
7.

Tract. 14
35.

date si placet tempus, alia dum euoluerio, ostendam statu sub contentus quo pacto esse quis possit, & tamen maiores diuitias dignitatesue expetere placide, sic vt de tranquillitate animi discedat nihil. Sinite id modo me nunc agere, vt planè vobis persuadeam, nihil admodum vt tibi benè sit referre, per diuitiarum, honorumue incrementa, proprium tibi mutari statum; imò verò bono tuo ea etiam officere.

S. V.

Ostenditur nociturum id tibi, si per diuitias incrementum statui tuo fiat: neque eâ te facturum bona opera diuitem, que facturum te credis; imo ne ea quidem que pauperior modo facis.

Parit amplius diuitiarum opesant quidam, vt possint opera misericordie exercere.

Aliquis adhuc animo tuo inhæret scrupulus, necdum penitus acquiescis. Sic est inquis. Nam vt vera sint hæc omnia, ea que quæ negare non possim; tamen id mihi nemo non concesserit, valetudinem rectam, bona corporis & commoda, opes dignitatesque multum virtutibus exercendis conducere, instrumentaque esse vt rectè fatetur Augustinus *quibus facias benè*; & multis benè dum facis, facis tibi quàm optimè. Iam verò opulentus si forem homo, crumenaque mihi turgeret auro plurimo, Deus bone, quàm alius à meipso forem! quid operæ non præstarem miseris! pauperum necessitatibus sanè prospicerem; esset enim ad manum facultas, esset quo templa exornarem Diuinumque procurarem cultum; neque carceribus paterer deesse benignitatem meam. Id quidem mihi certum esset facere; sentio enim ad misericordie opera propensum animum, facilem flecti, cuique innatum sit alienis miseris indolere. Et verò intolerabile prorsus est, opulentissimum quemque seruare sibi res suas, neque Deo à quo tamen omnia acceperit, gratitudinis vices rependere; ornatissimæ sunt illorum ædes, squallent templa sine ornatu. Ornare qui possunt, nolunt; non possunt si qui volunt.

Verum ad hoc nō parum plus, sed ingentes

Bone Deus! quid obmurmurator hic non congerit! quibusque integumentis humana sese cupiditas non inuoluit, vt lateat & ne videatur! mox filiorum curam necessitatemque querelis suis

30.

31.